

ERDÉLYI TUDOMÁNYOS FÜZETEK

177. SZ.

EGY XVIII. SZÁZADI TOROCKÓI NAPLÓ

IRTA
ZSAKÓ GYULA

KOLOZSVÁR, 1944

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET KIADÁSA

ERDÉLYI TUDOMÁNYOS FÜZETEK

177. SZ.

EGY XVIII. SZÁZADI TOROCKÓI NAPLÓ

ÍRTA

ZSAKÓ GYULA

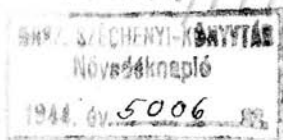
KOLOZSVÁR, 1944

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET KIADÁSA

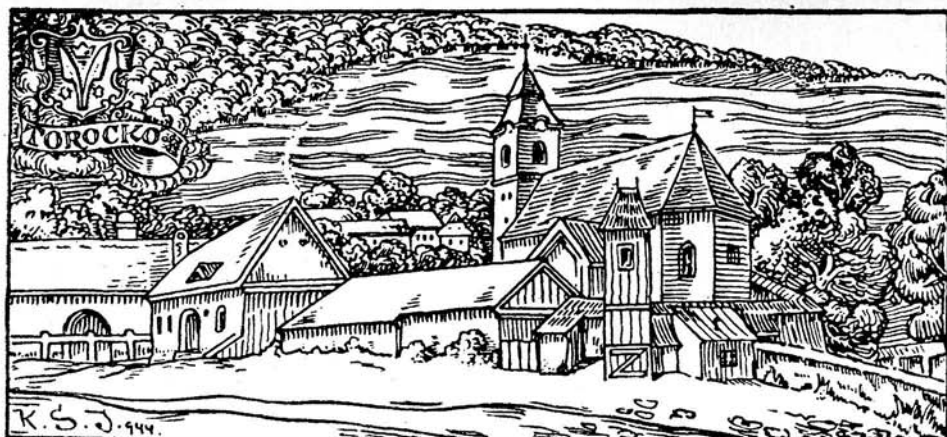
Különlenyomat
az ERDÉLYI MÚZEUM
1944. évi 1—2. füzetéből

11.213/177

Felelős kiadó: Dr. Szabó T. Attila
Minerva-nyomda Rt., Kolozsvár. 3844. — F. v.: Major József

Családom s a vele rokoni összeköttetésben lévő családok adatainak évtizedek óta folytatott gyűjtögetése közben láttam JANKÓ JÁNOSNÁL, hogy ő az „Egy torockói gondos egyén (Bartók) naplójából 1714–1782” című kéziratban az ezüstbányászatra vonatkozólag adatokat talált.¹

Jankó János nem említette, hogy a napló kinek a révén jutott a kezéhez. Hosszas utánjárással végre 1939-ben sikerült az említett napló egyszerű másolatát, amely egy iskolai füzetbe van foglalva, dr. LÁZÁR MIKLÓS volt torockói községi jegyzőtől Oklosról megkapnom, s ezt teszem most közzé.²

A napló írója nem nevezi meg magát; a Zsakó-család irataiban azonban olyan adatot találtam, amelyből azt következtetem, hogy a napló összeállítója BARTÓK FERENC volt, aki részint a régiektől halott adatokat, részint a saját észleleteit jegyezte fel; a naplót Bartók Ferenc fia, Sándor is bővítette, pótolta.

A krónikás azt jegyzi fel az 1769-ik évben, hogy „a fiam is ekkor házasodott meg 30. aug.”. A torockói anyakönyvek I. kötetében, — amely hiteles másolatban birtokomban megvan — az írt év augusztus 21. napján, tehát nem 30-án, be van vezetve, hogy BARTÓK SÁNDOR, minden bizonnyal a naplóban is többször említett személy, megházasodott, elvevén feleségül Botár Annát, aki a napló szerint Botár Andor leánya volt. A Bartók Sándor házasságkötése időpontjára vonat-

¹ Vö. Torda, *Aranyosszék és Torockzó magyar (székely) népe*. Bp., 1893. 188 kk. A napló alaposabb átnézése után megállapítható, hogy az ezüstbányászattal kapcsolatosan a Jankó-tól idézettnél több mint 3 (1719, 1721, 1729, 1735, 1762) feljegyzés van; Jankó bizonyára csak a fontosabbakat akarta kiemelni.

² Az a füzet, amelyben a napló másolata van, egyéb minket kevésbé érdeklő feljegyzések mellett a torockóiaknak kiváltságaik visszanyeréséért a Thorockay-családdal évszázadokon át folytatott pereskedésével kapcsolatos egyik periratról vett másolatot is magában foglalja.

közö adatok közti eltérést bizonyosan az okozta, hogy az anyakönyvet vezető pap a tényleges bejegyzéskor már nem emlékezvén pontosan az esküvő napjára, tévedésből talán mást jegyzett be, de esetleg az apa is tévedhetett naplójában. Az azonosság azonban aligha lehet kétes. Ezekből megállapítható, hogy Bartók Sándor volt a krónikás fia.

Azt, hogy a Bartók Sándor apja Ferenc volt, abból lehet következtetni, hogy a Zsakó-család iratai közt található, 1789. augusztus 15-ről keltezett egyik szerződésben szereplő kenderföld délről való szomszédjaként Bartók Ferenc successora, Bartók Sándor káposztás-földje szerepel.

Való ugyan, hogy nemcsak egy Bartók-család volt Torockón,³ de hogy éppen Ferenc és Sándor (a Sándor név nagyon ritka Torockón) következtek volna egymásután a nemzedékek során több Bartók-családban, annak igen kevés a valószínűsége.

Torockó pecsétje. Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Thorockkay-levéltárának 1702- és 1787-ből való viaszpecsétjéről rajzolta K. Sebestyén József.

Azt, hogy Bartók Sándor is közreműködött a krónika összeállításában, illetőleg pótlásában, abból következtetem, hogy az 1753-as feljegyzésben azt olvassuk, hogy „ekkor halt meg anyósom, Botár Andrásné vérnyavalyában”; Botár Andrásné pedig a Bartók Sándor anyósa volt.

Bartók Ferenc a feljegyzés szerint 1772 májusában született. Szüleinek legnagyobb gyermekei közé tartozhatott, mert 10, sőt 18 évvel utána is születtek testvérei (Péter és Miklós). Bartók Ferenc atyja az 1767. június 16-án meghalt Bartók János, anyja az 1771. szeptember 8-án eltemetett Tamás Borica. Esküvőjük 1714-ben volt, s 1715-ben „költöztek fel” a család kőházába, s onnan 1723-ban a Bartók Mihálytól 105 forinton és 17 vason megvett telekre hurcolkodtak, különválván az addig velük egy telken lakott Bartók Andráséktól. A krónikás apja 1728-ban az akkoriban leégett „Simonak verőjébe” részestársként lépett be, s így valószínűleg nemsokára jobb anyagi helyzetbe is jutott, mert a vashányák akkoriban még jól jövedelmeztek.

A naplóíró kétszer is nősült, mert megemlíti az 1746. évről szóló megemlékezésében, hogy „másodszor házasodtam ekkor magam is Gál nap hetiben”.

³ BENCZÉDI GERGELY „A torockói iskola és tanítói” című cikkében (Keresztény Magvető 1892: 199.) a Bartók-családot Székelyföldről beszármazottnak mondja.

Bartók Ferenc 1750-ben kőházat épített s még abban az évben jegyzi fel, hogy „született kis Sándor sept. 10-én“. 1753-ban a krónikás apját, Bartók Jánost lovával együtt villámcsapás érte, de „ő maga akkor nem halt meg“.

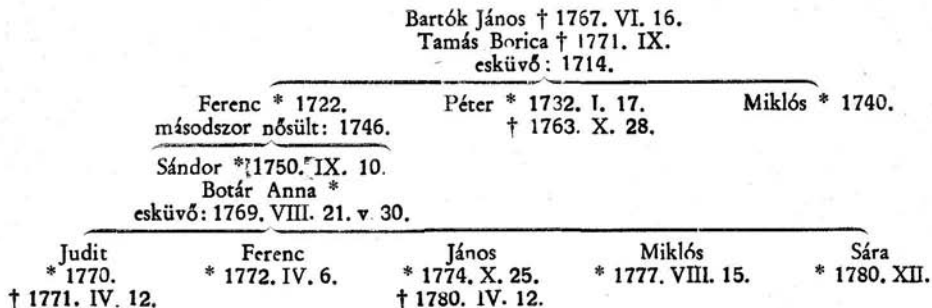
Bartók Ferenc nem jelöli meg, hogy mi volt a foglalkozása; bizonyára értelmesebb és tanultabb, bányászattal, illetőleg földműveléssel foglalkozó polgárember volt; ezt abból is lehet következtetni, hogy ismételten viselt egyházi tisztséget; 1758-ban és 1781-ben, t. i. „egyházfi“ volt. Bizonyára ő volt az a Bartók Ferenc, aki 1761-ben a város bírāja, 1772-ben és 1776-ban város polgára volt.

A napló maga az 1782. évvel végződik. Nincs adatunk arra, s miután a torockói anyakönyvek további kötetei és más ottani egyházi iratok ezidőszert nem állanak rendelkezésünkre, nem állapíthatjuk meg, hogy Bartók Ferenc mikor halt meg, de minthogy a torockói egyházközségnek az 1783. évről szóló birtokomban hiteles másolatban meglévő lélekszám összeírásában már nem szerepel, valószínű, hogy 1782 végén, vagy 1783-ban halt meg. A mondott okokból Bartók Sándor halála időpontjáról sem szerezhető be adat.^{3a}

Nem célom most a naplót az összes részletekre bontva bírálni, mégis röviden kitérek egyes kérdésekre, köztük elsősorban arra, amely alkalmat adott a naplónak Jankó János által történt felemlítésére, vagyis a nemesfémbányászat kérdésére.

A Thoroczkay-családnak az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában őrzött iratai között olvasható az a János választott királytól 1568-ban kiadott oklevél, amellyel ő Thoroczkay Mátyásnak és utódainak adományozta azt a jogot, hogy a torockói várhoz tartozó birtokain aranyat, ezüstöt és más érceket bányásztathasson higany és cinóber kivételével. Ugyanannak a levéltárnak adataiból tudjuk meg azt is, hogy I. Rákóczi György az 1637. október 23-án Gyulafehérvárt kelt adománylevelében Thoroczkay Lászlónak, Zsigmondnak és Jánosnak, valamint utódaiknak adományozta birtokain az ezüst és ónbányászatot azzal a feltétellel, hogy minden nyerendő 10 finom márka ezüstműből kettőt a kincstárnak adjanak, s hogy minden évben csak 40 márka ezüstöt tarthassanak meg maguknak, amit azon felül kapnak, azt márkáját 12 magyar forintért a kincstárnak adják ki, s az ónnak

^{3a} A Bartók-család leszármazása a napló adatai szerint:

mázsáját 8 magyar forintért a kincstárnak szintén szolgáltatassák be. A nemesfém bányászata, úgy látszik, elég rendszeresen és jövedelmezően folyt is, mert a többször említett levéltár XVI. csomójában találjuk évről-évre az elszámolásokat, amelyeket 1719-től kezdődően JOANNES EBERHARTINGER, majd JOANNES JACOBUS MARQUARDT s utóbb ANTON POKORNY (a napló 1729. és 1747. évében említett Antonius) „bánya-inspectorok“ állítottak össze, illetőleg vizsgáltak felül. A napló 1735-re vonatkozó feljegyzéseiből láthatóan „ebben az esztendőben kezdde megromlani az ezüstkohó műveltetése“, tehát a nemesfém bányászata hanyatlani kezdett. Ez kitűnik az említett iratsomóban lévő 36. jelzetű iratból is, amely már a „haszontalan ezüstabányának abrogatioja iránt“ beadott kérelem másolatát tartalmazza.

A torockóiak azonban, bármennyire gyenge eredményt hozott is, nem hagytak fel a reménnyel, hogy az ezüstabányászatot tovább vigyék. Látszik az édesatyámnak, ZSAKÓ ISTVÁNNAK (1843. március 8—1926. november 4.) az 1860-as években Selmezbányáról, ahol ő akkor bányászati akadémiai hallgató volt, nagyatyámhoz, ID. ZSAKÓ ISTVÁNHOZ (1809—1892. július 8.) írott leveléből, amelyben értesíti a Torockóról hozzá Selmezbányára ezüstöt tartalmazó ércet küldött bányászokat, hogy a megvizsgált minta tartalma nem éri el az a %-ot, amely mellett az ezüst bányászata még kifizetődne. Könnyen lehetséges az is, hogy a bányászkodás azért nem hozta meg a maga gyümölcsét, mert pl. a vasérc előfordulása nem volt olyan szerencsés, mint más helyeken, mondjuk a stájerországi Eisenerzben,⁴ ahol az jóformán a föld felszínén fordul elő. Torockón a vasérchez csak nehéz munkával, messze a földbe hatolással lehetett jutni, s amellet a bányaművelés nem állott a kornak megfelelő színvonalán. Láttam az elmaradottságot az is, aki nem mint szakértő figyelte a bányászkodás menetét, annál inkább észrevelte azt a bányaműveléssel hivatásszerűleg foglalkozó.

Erre nézve csak két esetet hozok fel.

BRASSAI SÁMUEL alsószentmihályfalvi pap 1831. december 9-ről keltezett SEBES PÁL torockói iskola-igazgatóhoz írott levelében⁵ egyebek után a következőket írja: „A Conversation Lexikonból olvasván Birminghamról Angliának legnevezetesebb fábrikás városáról a' wáricki Grófságban — melybe van 16 ezer 400 ház 104 ezer lakos — egy közsénnel és vassal gazdag tájék — eszembe jut a Toroczko a'ki most is ott áll, hol állott mikor a' praetendált vas mivesek a' Manipulatiohoz fogtak. Végye reá az Ur Toroczko, hogy Krizát a mostani Thecariust — küldjék el Angliába — égy olyan Toroczko Ifjuval, aki

⁴ STEPAN EDUARD szerkesztésében megjelent „Der Steyerische Erzberg“ című munka 28. l.-ján a Pirchegger Hans „Geschichtliches“ című cikkében olvashatjuk, hogy Eisenerzből az erdélyi bányák művelésének korszerűsítése céljából az 1240 évet megelőző időben néhány bányászt, mint „Lehrmeister“-t hoztak Magyarországra; bizonyára ezek a családok (egyesek szerint hét, mások szerint tizenkettő) voltak azok, amelyeknek neve ma is német eredetre mutat; ezek taníthatták a Torockón már megvolt bányatelep munkálóit az akkori előrehaladottabb bányaművelés módszereire.

⁵ Keresztény Magvető 1892: 216.

már a Toroczkoí Manipulatiot tudja — ezen Expeditio el végzésével Toroczkon Uj EPOCHÁ lenne igen nagy hoszonnal — hidje meg az Ur a' mit én irok — ha én ma a Völgybe volnék (de ott a mit itt olvashattam soha se láttam volna úgy van tsak volna) — bizony mindent véghez vinnék, hogy ezen Expeditio véghez vitetnék.“

Ugyanezt a gondolatot fejezte ki édesatyám a nagyatyámhoz a mult század 60-as éveiben selmecbányai bányászati akadémiái hallgató korában írott levelében,⁶ amelyben — megismervén az akkori idők szerint korszerű bányázkodás módszereit — nagyatyám útján figyelmeztette a torockóiakat, hogy mivel „évszázadokkal“ elmaradtak a bányászat terén, változtassanak módszereiken, mert különben a világ versenyében le fognak maradni.

A torockóiak azonban sem az egyik, sem a másik intelmet nem fogadták meg s ma már az újabb időkben tett bányázkodási kísérletek után is ott tartanak, hogy a torockói „verők“ csak máshonnan hozott vasat dolgoznak fel s a bányázkodás teljesen megszűnt.

Az alábbiakban közzétett napló ugyan jórészt a krónikás családját érintő kérdéseket tár fel előttünk, amellet azonban értékes adatokat tartalmaz arra nézve is, hogy a községben milyen események folytak le, miképpen történt az addigi bíróválasztás rendjének megváltoztatása, hogy ment végbe a földesurak részére történő szolgáltatások megszigorítása s ezzel kapcsolatosan a város polgárai kiküldöttjeinek II. József császár elébe járulása, mikor kezdette a város a bórévi Aranyoshíd építését, stb. Szól a krónika az unitárius egyházközség történetéről, az unitárius egyháznak 1760-ban ott tartott zsinatáról, a papok és tanítók személyében beállott változásokról, a templom újonnan fedéséről, s más egyházi eseményekről.

Kitér a napló arra is, hogy a Torockón 1702-ben fellángolt szabadságmozgalom kegyetlen leverése után hosszabb időn át az ellenőrzés keresztülvitelét célzó, a lakosság nagy megterhelésével járó katonai megszállás volt, s hogy azzal kapcsolatosan a katonaság a lakossággal milyen erőszakosan bánt.

A krónika rövid volta ellenére is több adatot szolgáltat az akkori idők egészségi viszonyaira is. Így leírja, hogy a lakosság közt az 1720, 1739—40, 1742, 1757 és 1770. évben pestis, 1761-ben himlő-járvány pusztított, míg az állatállományt az 1718, 1746, 1747, 1748 és 1777. évben dögvész tizedelte meg. Bizonyára a pestisnek, illetőleg a dögvésznek megjelölt járványok, bár a sok háború következtében is többször pusztíthatott pestis, nem mind olyanok voltak, amilyenek a krónikás megjelöli, mert akkoriban még nem ismerhették annyira a betegségeket, mint manapság; de a felsorolás mindenesetre mutatja, hogy a naplóban szereplő alig 70 év alatt mennyi csapás érte az országot s benne Torockót is.

Képet nyújt a krónika az akkoriban folyt háborúkról is, amikor az 1730-ban (német-francia), az 1736-ban (német-török), 1743-ban, 1745. és 1756-ban (porosz), az 1769-ben (orosz-török) és az 1718-ban

⁶ A Zsakó-család levelesládájában.

folyt (porosz) küzdelmeket említi. Megemlékezik a törökkel 1716-ban történt békekötésről. A „pogányság“-nak 1717-ben, 1732-ben és 1763-ban történt betöréseit, illetőleg a népnek azidőtájt a betörésektől való időnkinti félelmét is leírja.

Nem mulasztja el a krónikás rámutatni a vallási egyenetlenkedésekre sem, s ezek között kiemeli a templomok erőszakos elvételét, de örömmel mutat rá később II. József türelmi rendeletére. Szól a „continua táblának“ (1764) felállításáról, az 1755-ben eszközölt népszámlálásról, s megemlékezik a krónikás az 1748-ban látott égi tüeneményről, az 1769-ben megfigyelt üstökösről, az 1746-ban (árvíz), 1747-ben (jég-eső), 1759-ben (árvíz) bekövetkezett elemi csapásokról, s az 1718-ban, 1741-ben és 1773-ban volt drágaságról; ezzel szemben örömmel említi azt, hogy 1749-ben „nagy bőség“ volt, s hogy 1778-ban, amidőn ismét feltámadott „a Prussiai király az ifju császár Josephus 2. ellen, mely alkalmatossággal minden rendbeli Militia, ú. m.: mind a Limitánéa, mind a quartélyban lévő Regimentek kitakarítottván, az országban reménység feletti olesóság következett be, mindenféle dolgokban“.

Az ismertettekéből láthatjuk, hogy a naplóíró mondhatni minden olyan kérdésre kitért, ami egy az akkori viszonyokhoz képest tanultabb városi (Torockó régebben bányaváros volt) polgárt érdekelhetett. Torockó területének mindenesetre egyik nehéz korszakára kapunk belőle érdekes leírást.

Adná a sors, hogy még több ilyen krónika is kerüljön napfényre.⁷

1714. Esztendőben.

Volt: Simon Mihály város bírása. Simon Botár és Kis Tobis Mihály, város polgári.

Ebben az esztendőben halt meg nagyapám. Ekkor váltották ki szülőink a kőházat 103 frton, ekkor házasodott meg Apám uram is.

1715-ik Esztendőben.

Volt: Kovács Mihály város bírása. Zsakó Mihály és Albert város polgári.

Ezen esztendőben változtatták Karácsonyról Szt. Mihály napjára a bíróságtételt, ország végzése szerint, mert az előtt Karácsonyba tettek bírót. A kolozsvári nagy templomot is ekkor vették el a pápisták nagy executióval; Torockón Baróti Jancsit ekkor akasztották fel tolvajságért, a szüleink is ekkor jöttek fel lakni a kőházhoz.

1716-ik esztendőben.

Volt: Tobis Gergely város bírása. Botár János és Posgai Gergely város polgári.

Ebben az esztendőben vevé meg a császár ereje Tömös és Nándor-
fehérvárt nagy vérontással. Ekkor vete frigyét a török a némettel 24 esztendeig.

⁷ JANKÓ JÁNOS i. m. 222. l.-ján Botár János családi naplóját említi; érdeklődésem a napló holléte iránt eddig eredményre nem vezetett, pedig a Jankótól közölt 1842-beli adat arra mutat, hogy a Botár-féle napló, ha nem is pontosan, de nagyban-egészben mintegy folytatása lehet a most közöltnek.

1717-ik esztendőben.

Volt: Ekárt István város bírása. Fodor András s Ekárt Gergely város polgári.

Ebben az esztendőben vala nagy futás az országban; beütvén Besztercénél a pogányság, nagy rablást tett Mezőségen és Nagy-Szamos mellékén, kik közül a Mármarosiak nagyon sokat szabadítottak meg.

1718. esztendőben.

Volt: Simon Gergely város bírása. Kovács Mihály, Imre Botár város polgári.

Ebben az esztendőben kezdődött a nagy drágaság. Ebben az évben lakott egy nagy német Colonellus. Ekkor vala a lovaknak nagy dögi; ennek utánna nagy pestis lón.

1719. esztendőben.

Ekárt Gergely város bírása, Simon Botár, Vernes Mihály város polgári.

Ebben az esztendőben kezdtek futatni az ezüst munkát; ekkor volt nagy pestis az országban, a drágaság is ekkor szűnt meg.

1720. esztendőben.

Tobiás Gergely város bírása, Pál János, Botár János város polgári.

Ebben az esztendőben laktanak benn az Urak a pestis előtt, sok véletlenségek is estenek: Borévi Paskulyt szekér ölte meg, Simon Ferencz fiát verő ölte meg; Sz. Györgyi Györke Mihályt a kő oldalán szekér ölte meg; a testvér öccsét más héten a bánya ölte meg Pokol völgyben, Györke Menyhárdot.

1721. esztendőben.

Koronkai Gergely város bírása. Simon Mihály, Tóbiás Mihály, város polgári.

Ebben az évben jött be Virmond General az országba; ez ada nagy szabadságot az ezüst futatásra, mely miatt nagy veszedelme lón a városnak, mind az uraktól, mind a Generáltól. Ekkor igen nagy gyűlés lón Kolozsváron; a Generál kéretni kezdé a tordai piaczi nagy templomot az unitáriusoktól, melyet el is vón akkor hatalommal.

1722.

Demén János város bírása; Rácz Ferkő, Szabó Dani város polgári.

Ebben az esztendőben meghalt Virmond General, s nem uralkodhatott tovább, ekkor születtem a világra, in Mense Maji. Vajda Mihály ebben az esztendőben ölt meg a keverővel egy oláhot; véletlenül Nagy Andornak egy fiacskája a kőről leesett s meghalt. Ugyanez évben Sz. Mihály nap után Imre Botár Kolozsvártt egy grádicsról leesett s megholt. Ennek utánna csakhamar Demén János bírót Molnár Jancsival együtt, Vernes Bánya megölte egyszersmind egy szombaton.

1723.

Kovács Mihály város bírása, Simon Botár, Antal Jakab város polgári.

Ebben az esztendőben állottak külön a szüleink Bartók András bátyám uramtól mert a Bartók Mihály bátyám házának helyét akkor vetlék meg 105 frton s 17 vason s úgy mentek át lakni oda.

1724.

Simon András város bírása, Bartók Gergely, Tobiás Gergely város polgári.

Ebben az esztendőben igen sulyosan quarteroztanak s executor katonák a bányások a városon, a fizetés iránt.

1725.

Ekárt István város bírása, Ekárt János, Tobis Gergely polgári.

1726.

Antal Mihok város bírása. Kovács Mihály, Sala András város polgári.

Ebben az esztendőben ölé meg a német Demén Györgyöt a Nagy Botár János házábanál.

1727.

Ekárt János város bírása. Tobis Mihály, Tobiás Gergely város polgári.

Ebben az esztendőben tudta ki az eklézsia Ajtait a mester, s helyette Czukor György uramat hozták.

1728.

Simon András város bírása, Bartók Gergely, Göndöl András város polgári.

Ebben az esztendőben jött be az ifjú Kászoni Torda m. főispán-ságára. Ekkor égett el a Simonok verője is, Apám uram is ekkor szállott belé.

1729.

Koronkai Gergely vár. bírása, Antal Jakab, Simon István polgári.

Ebben az esztendőben lakott itt Frangipán kapitány. Ekkor jött Antonius ide, az ezüst-bánya inspektorságára.

1730.

Antal Mihok város bírása, Sala András, Rác Ferkő város polgári.

Ebben az esztendőben kezdé kitakarodni a némettség, a felső orszá-gokra hadakozni a francziákra; ebben az esztendőben akasztották fel nálunk Lupsai Sorbán Ábrahám tolvaj oláhot.

1731.

Göndöl András város bírása, Simon András, Bosla Ferencz város polgári.

1732.

Ekárt István város bírása, Antal Jakab, Szabó Dani város polgári.
Ebben az esztendőben vala az ország nagy félelemben a pogányság miatt; ugyanebben meg is csendesedett; Bartók Péter is ekkor született 17. jan.

1733.

Kriza Ferenc város bírása, Tobis Bergely, Pál Ferencz város polgári.

Ebben az esztendőben halt meg Thoroczka Jánosné két fiával: Boldizsár és Ignácza.

1734.

Antal Mihok város bírása, Göndöl András, Simon István város polgári.

Ebben az esztendőben semmi német nem vala az országban, bőség is igen nagy vala.

1735.

Varga Ferencz város bírása. Ekárt István, Almási János város polgári.

Ebben az esztendőben kezde megromlani az ezüst kohó műveltetése, az erdőt is örökségre szedték.

1736.

Tobis Dániel város bírása. Sala András, Botár Imre város polgári.

Ebben az esztendőben kezde hadakozni a német a törökkel. Ekkor lakott Rácz Mihály házában a Leikmány, egy Leikmány állja a némettel. Ebben az évben igen nagy árvizek voltak; melyet ez a rend ember nem ért volt, a köben is ekkor rontotta el az utat.

1737.

Kriza Ferencz város bírása, Bosla Ferencz, Bartók János polgárok.

Ebben az esztendőben ment le a császár ereje a török császár ereje eleibe Uj Palánkhöz, de szegényen járt ott.

1738.

Tobis Gergely város bírása. Szabó Dániel, Kelemen János város polgári.

Ebben az esztendőben lakott Rácz Istók házában a kapitány; Lebkovitz Generális ekkor jött bé.

1739.

Göndöl András város bírása. Ekárt János, Botár Imre város polgári.

Ebben az esztendőben lakék előbbször a borbély házában egy Obester, német tiszt. Ekkor valának bérekesztve: Szeben, Kolozsvár, Torda, Vásárhely a pestis miatt. Zukor György is ekkor állott ki a Scola mesterségből, következett Bence Pál uram.

1740.

Tobis Ferencz város bírása, Antal Jakab, Vernes András város polgári.

Ebben az esztendőben nem járhattunk templomba ország végzéséből a pestis miatt. Sokadalmak sem estenek. Ugyanebben az esztendőben megszűnván a pestis, felszabadultanak a sokadalmak és templomok. Esperest uram is akkor halt meg a buza hordáskor. Kicsiny Bartók Miklós ekkor született.

1741.

Ráczy Ferencz város bírása, Bartók János, Kriza Gergely város polgári.

Ebben az esztendőben igen nagy drágaság volt mindenben. Ekkor lakott itt Szapáry Gróf Quartélyban, a városnak nagy kárával. Azután még egy strázsamester a Borbély Geczi házában egész esztendeig.

1742.

Tobis Ferencz város bírása, Pál Ferencz, Kelemen János város polgári.

Ebben az esztendőben ismét megtiltatának a sokadalmak a pestis miatt való félelemnek okáért. Kis Czupor is ekkor veretett kővel agyon a város piacán.

1743.

Ekárt János város bírása, Ekárt János, Bartók András város polgári.

Ebben az esztendőben 4 katonát kellett adni a városnak a királyné számára, azonképpen minden helységből az országban; Biró Sára nagyanyám ekkor halt meg, Kovács Miklós szolgánk is.

1744.

Karakai Márton város bírása, Kontz Mihály, Vernes István város polgári.

Ebben az esztendőben ölték meg a Leánki Jánost a székelyek gyilkossággal az erdőn a verő-patakon túl; a fejér a patak^s felől való erdőt is ekkor tiltották meg.

1745.

Borbély Márton város bírása, Kelemen János és Vernes Mihok város polgári.

Ebben az esztendőben adott az ország 1000 lovas katonát a királynénak, kiket is egyszersmind vittek ki a Prussusra.

1746.

Tobis Ferencz város bírása, Bartók János, Ekárt János város polgári.

^s Talán inkább: *a fejér patak felől...* [A szerk.].

Ebben az esztendőben szép békességben éltünk egész országotól; ekkor halt meg Thoroczkoi Zsigmond ur is; ebben az esztendőben rontotta el az árvíz a köbeli szekér utat. Másodszor házasodtam ekkor magam is Gál nap hetiben. Ebben az esztendőben igen nagy marhadög volt az országban.

1747.

Tót Ferencz város bírāja, Koronki Ferencz, Bosla Ferencz város polgári.

Ebben az esztendőben hirtelen halála történvén Bosla Ferencznek, maradott, vagy választott helyette a polgárságra Vernes Antal. Ebben az esztendőben felejthetetlen siralmas károk estenek a hazán, a jégeső s árvíz miatt. Két jó lovunk halt meg: egyiket az árvíz vitte el. Ekkor lakott itt a Vasquintianum Regimentből való kapitány Martin, a Borbély háznál. Ekkor ölték meg a tolvajok Székely Mihályt, éjjel a kőkút táján.

Ebben az esztendőben tették főispánnak Huszár József urat; ekkor jött be Trann Generál Erdélybe igen nagy pompával. Ekkor házasodott meg Thoroczki István urfi; Antonius Inspectort is ekkor fizette ki a város Feleki Ádám úr szolgálatja által.

1748.

Karakai Márton város bírāja. Bartók András, Kriza Gergely város polgári.

Ebben az esztendőben számtalan sáska jött az országra, s némely helységben siralmas kárt tett. Ebben az esztendőben sept. 29-én egy nagy égi jel láttatott az országban, melyet ez a rend ember nem ért. Ekkor halt meg Pápai Zsigmond és Bartók Mihály bátyámuram. Ebben az esztendőben is siralmas károkat tett az árvíz és jégeső. Nagy marhadög is volt az országban.

1749.

Borbély Márton város bírāja, Kontz Mhály, Botár Simon város polgári.

Ebben az esztendőben nagy bőség volt az országban. Ekkor lakott a Tobis Albert házában a Bernád nevű strázsamester; ekkor halt meg Pálffy Sándor vicispán; ekkor ölték meg Borévi Páskujj Veczeliát gyilkosságáért.

1750.

Vernes András város bírāja, Kelemen János, Vernes Mihok város polgári.

Ebben az esztendőben igen sok véletlenségek estek, mind az országban s mind a helységben itt; mivel Botár Ferenczet a bánya ölte meg, Kozma Jánost az oláhok, a Mészáros Jancsi fiát a szekér ölte meg. Az országban pedig az Isten ítéletéből igen sok menykő hullás volt, Tordán egy néhány ház el is égett a menykő miatt. Ebben az esztendőben halt meg Ekárt György pap is; ekkor építettük meg a kőházat is. Ekkor született a kis Sándor sept. 10-én.

1751.

Karakai Mihály város bírása, kis Ekárt János és nagy Ekárt János város polgári.

Ebben az esztendőben ölte meg Csizmás Bánya Mátyás Istvánt. A cigányok bírósága is ebben az esztendőben volt.

1752.

Vernes Antal város bírása, Vernes András, Tobis Ferencz város polgári.

Ebben az esztendőben héjazták meg ujonnan a tornyot 50 frtéért.

1753.

Har. Borbély Márton város bírása, Kontz Mihály, Tobiás András város polgári.

Ebben az esztendőben halt meg öreg nénénk Sakó Albertné. Ebben az esztendőben veszett a pokol örvényben véletlenül ifj. Borbély János Kriza Mártonnak két lovával 14. máji. Ebben ütötte meg a szegény Apámat az Isten nyila egy lovunkkal együtt, de maga ekkor nem halt meg; ekkor halt meg Anyósom is Botár Andrásné vérnyavalyában.

1754.

Vernes Albert város bírása, Botár Imre, Botár Simon város polgári.

Ebben az esztendőben ment el esperest uram T. Kövendi János uram és succedált helyette Mihály István uram.

1755.

más Tót Ferencz város bírása, Simándi János, Vernes Mihok város polgári.

Ebben az esztendőben ismét conscribáltatott az ország és az adót rovásra adtuk. Ekkor a Toroczkon levő kereskedőknek és másféle mesterembereknek álnokság- és irigységből igen siralmas nagy portiot adtak a verős kovácsok. Ekkor született a kis Bartók Anna is Karácson előtt két héttel. Ekkor veszett vízbe a Szilágyi Andor fia Vidalynál.

1756.

más Vernes Antal város bírása, Bartók András, Kelemen János város polgári.

Ekkor hozták ide Uzoni Istvánt mesternek. Ebben az esztendőben ismét feltámadott a Prussus a királyné ellen; s katonákat kellett adnunk nagy költséggel.

1757.

Kriza András város bírása, Koronkai János, Kriza János város polgári.

Ebben az esztendőben ismét más rendbéli katonákat kellett adnunk szoros executióval vettek rajtunk öt katonát. Annak felette szoros lineázás volt mind az ország széliben, mind az országban, az Olt vize mellett, s a sokadalmak is be voltak tiltva, mely dolgok u. a. esztendőben fel is szabadultak. Mely lineán 7000 ember esztendeig laktak, télben nyárban.

Toroczkai György, Toroczkai Péterné ebben az esztendőben haltak meg májusban. Ekkor égett el Szt. Györgyön 11 ház. Ebben az esztendőben szörnyű dögös betegség járt az egész országban.

1758.

Vernes Andor város bírása, Botár Simon, Tób János város polgári.

Ebben az esztendőben haltak meg igen sok jó gazda emberek a városban. Többek között: Bartók András, Botár Gergely, Takáts Mihály. Az ifjú Toroczkai János is ekkor halt meg. Tiszteletes sz. Abrahámi Mihály püspök urunk is ebben az esztendőben halt meg; s ekkor választott tisztt. Ágh István uram helyette. Magam is ebben az esztendőben voltam egyházfi az eklézsiában.

1759.

Pál Andor város bírása, Vernes Albert, Koronki György város polgári.

Ebben az esztendőben igen szép csendes békességben volt az egész ország; jól lehet oda fel nagy hadakozás volt. Ekkor ütötte meg az Isten nyíla Demén Ferenczet a műhelyben. Ebben az esztendőben szörnyű esőzések jártak; kivált aratás idején szörnyű árvizek; és sok gabonának el hordatási folytak az egész országban.

1760.

Kelemen Mihály város bírása, Vernes Antal, Tot Ferenc város polgári.

Ebben az esztendőben is igen szép békességben éltünk az országban. Ekkor volt itt a sz. synat, mely hogy többször itt lett volna, arra két emberi nyom nem emlékezett. Ez után a synat után mindjárt lett vármegye széke, ekkor akasztották fel potsági Hirtzka Krisztat, a bedelei akasztófán. Uzoni uram ekkor ment szentgyörgyi papságra, helyette pedig következett Kontz uram mesternek.

1761.

Bartók Ferenc város bírása, Kriza János, Botár Ferenc város polgári.

Ebben az esztendőben különben szép békességben éltünk, csak fellette nagy adó volt a városon. Mivel a királyné fia, József herceg ez esztendőben házasodván meg, lakodalmi ajándékban volt a mi városunkra repárciálva 63 frt. Katona pénz 22 frt. kredemptio pedig 309 frt. Ebben az esztendőben igen nagy szárazság volt, mind télben, mind nyárban az egész országban. Ekkor a himlő is nagyon grassálván, sok gyermeket hordott el. Ekkor szedték el az oláhok templomait és parokiáit s adták az unitusoknak.

1762.

Posgai Mihály város bírása, Tób János, Osváth István város polgárai.

Ebben az esztendőben szaporított az adó, a szolgák, szolgálók és mindenféle ifjúság adójával. Ebben jártak itt a Zalaknai, Nagybányai

főinspectorok és a bécsi thesaurarius fia az ezüsbányák investigatio-jára. Az enyedi bányászok informatiojából és az udvar parancsolatából. Bartok Miklós öcsém is ekkor házasodott meg júliusban. Ekkor igen nagy rémülésben volt az ország a pogányságtól való félelem miatt anynyira, hogy futott szekerek is sokan jöttek volt ide, de hamar lecsendesett. Takáts Istokot is ekkor ölte meg a bánya.

1763.

Bosla Péter város bírása, Botár Simon, Koronki János város polgárai.

Ebben az esztendőben békélt meg a királyné a prussussal szoros punctumok alatt. Magam is ebben az esztendőben különöztem meg az atyáimtól. Bartok Péter öcsém uram is ekkor halt meg okt. 28-án.

1764.

Vernes Antal város bírása, Varga István, Koronkai György polgári.

Ebben az esztendőben esett a székelők levágattatása Csíkban Madéfalván. A continua táblák is ebben az esztendőben állottak fel a vármegyéken s székelők helyeken és ugyanebben az esztendőben kezdetett a föld népe felvétetni katonaságra kivált Csíkban és Háromszéken.

1765.

Kovács Mihály város bírása, Kriza János, Vernes Andor város polgárai.

Ebben az esztendőben a verős kovácsok a futtatásnak constitutioját ismét kezdték szoros rendtartás alatt felvétetni. Ugyancsak Sz. Mihály nap után való szabad koresma is ezen esztendőben fordított a város közönsége szükségére.

1766.

Osváth István város bírása, Posgai Mihály, Czupor Albert város polgárai.

Ebben az esztendőben nem marasztatott meg Kontz Mihály mester uram, és hozatott helyébe Almási Ádám uram. Ismét ebben az esztendőben akasztatott fel a Remetei Rátsa Számul a Bedelei akasztófára, igen sok tolvajságáért. Aranyosszéken ekkor osztottak fegyvert. A mostani új mészárszék is ekkor építette a város a maga költségén.

1767.

Ekárt Mihály város bírása, Vernes János, Bártok Ferencz város polgári.

Ebben az esztendőben haltak meg a nagy Botár Simon márcz. 12-én, az én édes Atyám Bartók János is jún. 16-án. Hadek general is ez esztendőben járt itt városom.

1768.

Varga István város bírása, Tób János, Tóbis János város polgári. Ebben az esztendőben a városban némely embereknek titkos indu-

latjukból és informatiojokból a város számára fel állított koreshát, nagy bírák ellen való támadással ismét lehették.

1769.

Kriza Dániel város bírása, Botár Ferencz, Kelemen Mihály város polgárai.

Ebben az esztendőben az új császár felséges Josephus II-dus parancsolatából a mint az országban szerteszét, úgy itt is a mi határunkban az országútja hatalmasul megcsináltatott, és megszélesített. Ekkor sokáig nagy üstökös csillag láttatott. A fiam is ekkor házasodott meg 30. aug. Ugyanekkor a muszka a török ellen támadván, Moldva Havas földet elfoglalta, melyre nézve a mi passusinkra is erős strázsák állítottak.

1770.

Sakó Dániel város bírása, Posgai Mihály, Vernes András város polgárai

Ebben az esztendőben rendeltetett s vitetett Almási Ádám uram kövendi papságra, és hozatott helyébe Kontz Gergely uram. Ebben az esztendőben született a kis Bartók Judith a Sándor leánykája. Ebben az esztendőben a pestis ismét beharapodván Brassó felől Háromszéken át sok károkat tett, melyre nézve az Olt mellett szoros lineázás állítatott.

1771.

Tót György város bírása, Barta János, Bosla Péter város polgárai.

Ebben az esztendőben haltak meg b. Toroczka István s a mi kedves anyánk, Tamás Boricza. Báró Toroczka aug.-ban; Anyám sept.-ben. Ebben az esztendőben halt meg a Sándor kicsi leánykája Bartók Judith 12. aprilisban.

1772.

Tobis János város bírása, Bartók Ferencz, Botár János város polgárai.

Ebben az esztendőben született a Sándor fia, kis Bartók Ferencz 6 ápr. nagy csütörtökön. Ebben az esztendőbe ment el tiszteletes esperes Mihály István uram és Succedált helyette tiszteletes Geiza Josef uram.

1773.

Vernes Ferencz város bírása, Tob János, Botár György város polgárai.

Ebben az esztendőben igen nagy drágaság grassált országunkban. Ezen drágaság ideje alatt kezdtük a kő verő építést Pünkösöd csonka hetiben. Ebben az esztendőben járta be az országot Josephus Secundus ifjú császár.

1774.

Szép Mihály város bírása, Kelemen Mihály, Borbély Péter város polgárai.

Ebben az esztendőben indult meg az új kö verő. Sz. János nap előtt való héten telvén a drágaság ideje alatt a költségünk, ebben az esztendőben született a kis Bartók János, Sándor fia, okt. 25-én. Ebben az esztendőben haltak meg: br. Thoroczka Gergely úr s báró Thoroczka Istvánné asszony és u. a. esztendőben osztoztak meg az ifjú Gáspár és Joseph urak.

1775.

Ekárt Dániel város bírása, Zsakó János, Vernes István város polgárai.

Ebben az esztendőben kezdék az ország urai hamis találmányok szerint a szegény jobbágy falvak és helységeket bíró taxájában kalákával kínozni.

1776.

Sala András város bírása, Bartók Ferencz, Botár Smon város polgárai.

Ebben az esztendőben kezdett a város Bor-évnál az Aranyoson levő híd építéséhez. Ekkor igen nagy marha-dög grassált az országban.

1777.

Kriza Istók város bírása, Vernes András, Ekárt János város polgárai.

Ebben az esztendőben született a kis Bartók Miklós Sándor fia aug. 15-én.

1778.

Kováts Ferencz város bírása, Kriza János, Szép Mihály város polgárai.

Ebben az esztendőben támadott fel ismét a prussiai király az ifjú császár Josephus 2. ellen, mely alkalmatossággal minden rendbéli militia, ú. m. a limitáné, mind a quartélyban lévő regimentek kitakarítatván, az országban reménység feletti olesóság következett be, mindenféle dolgokban. Ezen esztendőben mene Koncz Gergely mesterünk várfalvi papságra és succedált helyette Vida Mihály uram; a bátyám uram is ekkor ment Abrudbányára papnak.

1779.

Göndöl Mihály város bírása, Vernes Ferencz, Rác János város polgárai.

Ebben az esztendőben a fenn írt hadakozásnak felsegítésére katonákat igérvén a császárnak, az ország azon ígéretnek kipótólása és sok ifjúságnak eltagadtatása alkalmatosságával sok helyen siralmas casusok történtek az országban.

1780.

Vernes István város bírása, Vajda György, Sala András város polgárai.

Ebben az esztendőben vitetett Vida Mihály uram Rákosi papságra és succedált helyette a toroczka mesterségben Márkos György uram.

Ebben az esztendőben halt meg a kedves kis Bartok János is, Sándor fia ápr. 12-én. Ebben az esztendőben ismét a 30 vas számból álló constitutio alá szorítottatott a városunk. Ebben az esztendőben született a kis Bartók Sára is decemberben; és meghalt felséges Mária Therezia kir. asszonyunk országlásának 40-ik esztendejében. Ekkor kezdett ország-lani II. József császáruk, kinek adjon Isten hosszas ideig való békes-séges országlást.

1781.

Borbély Márton város bírāja, Zsakó János, Botár András város polgárai.

Ebben az esztendőben vitetett el tiszteletes Geiza József uram kolozsvári papságra és hozatott tiszteletes Almási Ádám uram helyébe, u. e. ment ki tisz. mesterünk Márkus uram Pákeival akadémiára, és hozatott helyébe tiszteletes Szabó Sámuel uram. Ekkor voltam magam is egyházfi.

1782.

Szép Mihály város bírāja, Ekárt János, Kriza István város polgárai.

Ebben az esztendőben halt meg tiszteletes Geiza uram kolozsvári pap; s vitték el tőlünk helyébe tiszteletes Almási uramat, mi pedig hoztuk helyébe tiszteletes Mihály Pál uramat. Ebben az esztendőben érkezett hozzánk a szent tolerantia felséges II. József kegyelméből. Ebben az esztendőben indultatott a városnak az urakkal való bajoskodása Thoroczkai Zsigmondnak egy Dési Zsigmond nevű prefectusa miatt. Ekkor járták a város causájában Bécsbe ő felsége eleibe Vernes András és Czupor Mihály. Ekkor ölte meg a Kürtesbe a Kőcsomónál egy Bánya Rác Ádámot és Baróti Ferenczet egyszersmind. Ugyanezen esztendőben volt a remetei és ponori oláhokon nagy executio. Ekkor kezdette vala Toroczkai Zsigmond is a jobbágyait elviselhetetlen szolgálattal terhelni. Ekkor tiltottak vala le az urak minden erdeinkről.

Erdélyi Tudományos Füzetek

Megindította György Lajos

Szerkeszti Szabó T. Attila

Az EME kiadása

12. György Lajos: Két dialógus régi magyar irodalmunkban (1 hasonmással) — 2.—
14. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1926. év — 1.50
17. György Lajos: Egy állítólagos Pancsa-tantra-származék irodalmunkban — 1.50
20. Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum-Egyet. XVI–XIX. századi kéziratok énekeskönyvei — 1.50
22. György Lajos: A francia hellénizmus hullámai az erdélyi magyar szellemi életben — 1.50
23. Kántor Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület problémái — 1.50
26. Papp Ferenc: Gyulai Pál id. Bethlen János gr. körében — 1.50
28. Biró Vencel: Püspökjelölés az erdélyi róm. kath. egyházmegegyében — 1.50
31. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1929. év — 1.50
33. Rajka László: Jókai „Törökvilág Magyarországon” c. regénye — 1.50
36. Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum Vadadi Hegedűs-kódexe — 1.50
37. Kántor Lajos: Hídvégi gróf Mikó Imre szövege 1856-ban az Erdélyi Múzeum és az Erdélyi Múzeum-Egyesület megalakítása érdekében — 1.50
42. Kristóf György: Bárány Eötvös József utazásai Erdélyben — 2.50
46. Varga Béla: Az individualitás kérdése — 2.50
52. Ferenczi Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1931. év — 1.50
54. György Lajos: Magyar anekdotáink Naszreddin-kapcsolatai — 1.50
55. Veress Endre: Gróf Kemény József [1795–1855] (12 képpel) — 4.—
57. Tavasz Sándor: A lét és valóság — 2.—
58. Szabó T. Attila: Adatok Nagyenyed XVI–XX. századi helyneveinek ismeretéhez (1 térképvázlattal) — 2.—
60. Veress Endre: A történelmi Báthory István király (3 képpel) — 2.50
63. Biró József: A kolozsvári Bánffy-palota és tervező mestere, Johann Eberhard Blaumann (7 képpel) — 2.—
65. Janos Elemér: Az irodalomtörténet-írás legújabb irányai — 1.50
76. Juhász Kálmán: Műveltségi állapotok a Temesközben a török világban — 1.20
79. Valentiny Antal: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1934. év — 2.—
81. György Lajos: Anyanyelvünk védelme — 1.20
82. Grandpierre Edit: A kolozsvári Szent Mihály-templom története (34 képpel) — 2.50
88. Rass Károly: A mi regényirodalmunk — 2.—
89. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1935. év — 1.20
90. Monoki István: Romániában az 1935. évben megjelent román-magyar és magyar időszakai sajtótermékek címjegyzéke — 2.—
92. Janos Elemér: Nyelv és társadalom — 1.50
95. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája 1936. év — 2.—
96. Kántor Lajos: Czegei gróf Wass Ottília, az Erdélyi Múzeum-Egyesület nagy jótevője (4 képpel) — 2.—
98. Lakatos István: A román zene fejlődéstörténete (5 képpel) — 2.—
100. György Lajos: Dr. Bitay Árpád életrajzi adatai és tudományos munkássága (1 képpel) — 1.20
101. Szabó T. Attila: Dés helynevei (2 térképvázlattal) — 2.—
102. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1937. év — 2.—
104. Szabó T. Attila: Bábon története és települése (63 képpel) — 4.—
105. György Lajos: Az „Erdélyi Múzeum” története (1874–1937) — 2.—
106. Fábán Béla: Nagykend helynevei — 1.—
112. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1938. év — 2.—
114. Szabó T. Attila: A kalotaszegi nagybirtokok jobbágságának szolgáltatása és adózása (1640–1690) — 2.—
115. Nagy Géza: Geleji Katona István személyisége levelei alapján — 1.20
116. Kántor Lajos: Párhuzam az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az Astra megalakulásában és korai működésében — 1.50
118. Imre Lajos: A közművelődés mint társadalmi feladat — 1.—
119. Balogh Artúr: A Nemzetek Szövetsége húsz évi működésének mérlege — 1.20
120. György Lajos: A magyar nábob — 1.50
121. K. Sebestyén József: A Cenck-hegyi Brassóvár vára temploma (11 képpel) — 1.50
122. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1939. év — 2.—
123. Szabó T. Attila: Újabb adatok és pótlások kéziratok énekeskönyveink és verses kézirataink könyvtárához — 1.50
124. Ady László: Magyarokpus helynevei (1 térképvázlattal) — 2.—
125. Nyárády E. Gyula: Kolozsvár környékének moesárvilága (12 képpel és térképpel) — 2.50
126. K. Sebestyén József: Régi székely népi eredetű emlékeink (20 képpel) — 1.80
127. Biró Vencel: Gr. Batthyány Ignác (1741–1798) (1 képpel) — 1.—
129. Ferenczi István: Régészeti megfigyelések a limes dacicus északnyugati szakaszán (12 képpel) — 4.—
130. Herepei János: A dési református iskola XVII. és XVIII. századbeli igazgatói és tanítói — 2.50
132. Tóth Zoltán: Iorga Miklós és a székelyek román származásának tana — 2.—
133. Jakó Zsigmond: Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Levéltárának múltja és feladatai — 2.—
136. Balogh Ödön: Néprajzi jegyzetek a csángói magyarokról — 2.50
138. Imreh Barna: Mezőbánd helynevei — 3.—
139. Mikó Imre: A törvényhozói összeférhetetlenség — 2.—
141. Entz Géza: A dési református templom (20 képpel) — 2.50
142. Tolnai Gábor: Gróf Lázár János, a Voltaire-fordító — 1.—
143. Herepei János: Könyvészeti tanulmányok (2 képpel) — 5.—
144. Nagy Géza: Társadalmi ellentétek a régi erdélyi református egyházban — 1.50
147. Szabó T. Attila: Dés települése és lakossága — 2.—
149. Németh Gyula: Körösi Csoma Sándor lelki alkata és fejlődése (1 képpel) — 2.50
150. Entz Géza: Szolnok-Doboka középkori emlékei (9 képpel) — 3.—
154. Vita Zsigmond: Románia magyar irodalmának bibliográfiája 1940-ben és 1941-ben — 1.50
156. Gazda Ferenc: Gr. Kemény József és Mike Sándor levelezése — 2.50
157. Makkai László: Az erdélyi románok a középkori magyar oklevelekben — 2.—

158. VITA Zsigmond: A Bethlen kollégiumi színjátszás a XVII. és XVIII. században — — — — —	1.50
159. Palotay Gertrud—Szabó T. Attila: Mezőségi magyar himzések (137 képpel) — — — — —	12.—
160. Mikó Imre: A magyar államnyelv kérdése a magyar országgyűlés előtt — — — — —	2.50
161. Borbély Andor: Erdélyi városok képeskönyve (22 képpel) — — — — —	8.—
162. Entz Géza: A középkori székely művészet kérdései (16 képpel) — — — — —	3.—
163. Cs. Bogáts Dénes: Háromszéki oklevél-szójegyzék — — — — —	12.—
165. Ferenczi István: Csíkkarcfalvi régiségek — — — — —	1.50
166. Herepei János: Scholabeli állapotok Apáczai Kolozsvárra jövetele előtt (4 képpel) — — — — —	2.50
167. László Gyula: Erdély településtörténetének vázlata Szent István koráig (4 színes térképvázlattal) — — — — —	3.—
168. Nagy Jenő: Lakodalom a kalotaszegi Magyarvalkón — — — — —	2.—
169. Mozsolics Amália: A magyarországi bronzkor kronológiájáról — — — — —	4.—
170. VITA Zsigmond: A nagyenyedi Bethlen-kollégium ifjúságának irodalmi törekvései a reform-korszak kezdetén — — — — —	2.50
171. Mikees László: A moldvai katolikusok 1646—7. évi összeírása (6 térképvázlattal) — — — — —	12.—
172. Jakab Antal: Az erdélyi római katolikus püspöki szék betöltésének vitája a XVII. században — — — — —	2.50
173. Kristóf György: Reményik Sándor — — — — —	2.—
174. Makkai Ernő: Sipos Pál és Kazinczy Ferenc — — — — —	3.—
175. Méri István: Középkori temetőink feltárásmódjáról (8 képpel) — — — — —	4.—
176. Nagy Jenő: Család-, gúny- és ragadványnevek a kalotaszegi Magyarvalkón — — — — —	2.—
177. Zsákó Gyula: Egy XVIII. századi torockói napló (2 képpel) — — — — —	2.50
178. VITA Zsigmond: Románia magyar irodalmának bibliográfiája 1942-ben — — — — —	2.—
179. Palotay Gertrud: A szolnokdóbozai Szék magyar himzései (71 képpel) — — — — —	12.—
190. Márton Gyula: Ördögösfüzes helynevei (1 térképvázlattal) — — — — —	3.50

Megrendelhetők a kiadóhivatalban: Kolozsvár, Király-utca 14.

A felsorolásból kihagyott számok elfogytak.